

Veritas

Vertegenwoordiging

BUDGETBEHEER | BEWINDVOERING
MENTORSCHAP | CURATELE | EXECUTELE

Beste lezer,

Op moment van uploaden zijn er 41 reacties op de consultatie van het wetsvoorstel adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind. Enige dubbeling zal niet te vermijden zijn, waarvoor excuses. Een aantal argumenten heb ik nog niet gezien.

Ik vrees dat dit wetsvoorstel meer nadelen dan voordelen met zich mee gaat brengen. Ik ben bang dat er een aantal ongewenste effecten uit voort zullen vloeien die ik graag met de wetgever deel.

Handig voor de gemeenten, niet voor de rechtbank

Ik verwacht dat gemeenten op grote schaal van het adviesrecht gebruik willen gaan maken. Op zichzelf denk ik dat de procesinstek voor de gemeente logisch is gekozen. Ik denk ook dat de wetgever in de memorie van toelichting laat zien de procesvoortgang belangrijk te vinden. Voor de rechtbank zal dit naar mijn mening echter een nog verdere overbelasting van de afdeling bewind leiden.

Het is raar dat schuldbewinden überhaupt bij bewindvoerders terechtkomen

Ik kan mij voorstellen dat een advies van de gemeente waarin staat dat er een voorliggende voorziening aanwezig is zwaar zal wegen in deze beoordeling. Tegelijkertijd is de constatering dát er al voorliggende voorzieningen zijn. Elke gemeente in Nederland kent als mogelijkheden voor budgetbegeleiding (bijvoorbeeld via het maatschappelijk veld), budgetbeheer (al dan niet via de gemeente zelf geregeld) en schuldhulpverlening (idem). Deze nieuwe wet gaat dus niets veranderen ten opzicht van de status quo, anders dan dat die op papier wordt gezet. De Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening ziet al toe op de verantwoordelijkheid van de gemeente een integraal plan van aanpak voor haar burgers met (problematische) schulden op te stellen. Zo bezien zou schuldbewind een instroom van nul moeten hebben. Waarom is er dan toch zo'n hausse aan deze bewinden? Is het niet slimmer om eerst de oorzaak van de hausse te onderzoeken?

Ik vrees een advocatencircus

Ik ga er van uit dat een beschikking zal worden afgegeven bij niet-benoemen. In mijn beleving zal daardoor een levendige advocatenpraktijk ontstaan. Dit zal tot een belasting leiden van de bekostiging van de sociale advocatuur. Hiermee zullen dus elders in de maatschappij nieuwe kosten veroorzaakt worden.

Model schuldoplossing versus willekeur binnen gemeenten

Voor bewindvoering geldt dat er landelijk min of meer een staande uitvoeringspraktijk is ontstaan. Het Besluit Kwaliteitseisen Curatoren, Bewindvoerders en Mentoren heeft hier een grote rol in gespeeld.

Dat kan voor gemeentelijke schuldoplossingen niet worden gezegd. Immers elke gemeente is voor zijn eigen beleid verantwoordelijk. Deskundigen in Nederland zijn het er over eens: voor schuldoplossing doet het ertoe in welke gemeente je woont. Hiermee wordt een beoordeling door de kantonrechter dus gemeenteaafhankelijk. Op basis van persoonlijke ervaringen durf ik te stellen dat binnen een grote stad als Rotterdam het er zelfs toe doet in welke wijk je woont!

Dubbele beoordeling door de gemeente; wanneer is het eens genoeg?

Tot mijn verassing vind ik in artikel 432a lid 4 dat niet alleen verzoeken op grond van problematische schulden worden voorgelegd aan de gemeente, maar ook die op grond van lichamelijke/geestelijke grondslag, waarbij er bovendien sprake is van problematische schulden.

Op zijn zachtst gezegd bevreemdt mij dit artikel, omdat deze cliënten al onder de invloedssfeer en dus beoordeling van de gemeente vallen.

Deze groep cliënten is niet in staat zichzelf aan te melden. Het is zelfs zo dat zij volgens het beleid van de rechtbank in grote mate zelfs hun verzoekschrift niet mogen tekenen. Deze verzoekschriften worden getekend door de instelling de cliënt verzorgt of begeleidt.

Een groot deel van deze cliënten heeft begeleiding van organisaties die worden gefinancierd vanuit de WMO: financiering door de gemeente dus. Ik zou zeggen dat de door de gemeenten gewenste regie makkelijk in deze fase op te pakken valt. Deze begeleiders zijn over het algemeen goed op de hoogte van de ingangen op het gebied van schuldoplossing: maatschappelijk werk, formulierenbrigades, vrijwilligersinzet, budgetbeheer, schuldhulpverlening, vraagwijzers, wijkteams enzovoort.

Wanneer een dergelijke organisatie een cliënt bij een bewindvoerderskantoor aanmeldt, mogen we dan eindelijk eens concluderen dat de cliënt ondanks al deze begeleiding niet ten volle zijn financiële belangen kan behartigen? Ik begrijp niet dat een cliënt wederom een gemeentelijke molen in wordt gestuurd waar hij of zij net uit komt (en vaak nog in zit).

Puntiger: de voorliggende voorziening heeft al beoordeeld dat bewind noodzakelijk is.

De bescherming van de privacy gevoelige gegevens in geestelijke toestand bewinden met problematische schulden is een farce

In de memorie van toelichting wordt ingegaan op de bescherming van persoonsgegevens. Binnen deze groep cliënten kloppen de veronderstellingen echter niet van de wetgever. Het doorsturen van enkel het verzoekschrift biedt onvoldoende soelaas voor de doelstelling van het wetsvoorstel.

Wanneer de gemeente een advies wil opstellen voor een passende voorliggende voorziening, dan zullen alle medische gegevens van de cliënt met het verzoekschrift meegestuurd moeten worden naar de gemeente. Zonder inzicht in de problematiek is het nooit te beoordelen of er een passende voorliggende voorziening ingezet kan worden.

In deze groep zijn schulden een gevolg van een dieperliggende oorzaak. Die oorzaak kent een lichamelijke of geestelijke grond. Ik denk niet dat het doorsturen van de medische informatie past binnen de bescherming van de privacy. Naar mijn mening weegt het privacybelang van de cliënt hier zwaarder dan het regiebelang van de gemeente. Te meer omdat de gemeente in deze groep over het algemeen al ruim de tijd heeft gehad om een oordeel te vormen over de inzet van een voorliggende voorziening.

Advies: val terug op wat er al is

De toename van onderbewindgestelden sinds 2014 is in overwegende mate toe te schrijven aan de introductie de grondslag 'het hebben van problematische schulden'. Terugkijkend blijkt de onderbewindstelling van meerderjarigen een overlap te kennen met een oudere wet: de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS) van 2012.

In deze wet wordt de gemeente verantwoordelijk gehouden voor 'een plan ... dat richting geeft aan de integrale schuldhulpverlening'. Hiermee is de gemeente al verantwoordelijk voor het creëren van een toegankelijke voorliggende voorziening voor schuldoplossing.

Wanneer de wetgever het aantal onderbewindstellingen wil beteugelen dan is de beste optie de toegang tot bewind op basis van schulden weer uit de wet te halen. Een burger met schulden is dan altijd gehouden zich tot de gemeente te wenden. Hiermee krijgt de gemeente weer de volledige regie over de schuldoplossingen. De gemeente is middels de WGS gehouden de voorliggende voorziening deugdelijk in te richten en uit te voeren.

Mocht ondanks deze inrichting en uitvoering de schuldoplossing niet van de grond komen, dan is toeleiding naar een bewindvoerder gerechtvaardigd.

Het is de gemeenten er volgens mij om te doen de regie en de verantwoordelijkheid van de WGS op te pakken. Middels de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening en het afschaffen van de toegang op basis van problematische schulden lijkt mij dat de gemeenten 100% regie hebben. We zitten dan in de situatie van voor 2014.

Of dat wenselijk is, is een tweede. Ik sluit af met een citaat van een rekenkamer begin 2014 (dus onderzoek over een periode van vóór de wetswijziging onderbewindstelling):

Gezien het hoge percentage schuldenaren dat afhaakt is het, met het oog op het ontwikkelen van toekomstig beleid, aan te bevelen te onderzoeken waarom [de burgers] na een eerste kennismaking met de Kredietbank afhaken en geen aanvraag voor schuldhulp indienen.

Met vriendelijke groet,

Peter Hoornweg,
directeur bestuurder